

РЕШЕНИЕ

№ 6913

гр. София, 03.12.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 18 състав, в публично заседание на 28.10.2020 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Златка Илиева

при участието на секретаря Илияна Янева и при участието на прокурора Кирил Димитров, като разгледа дело номер **14260** по описа за **2019** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 – чл. 207 от Административно – процесуалния кодекс във вр. с чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ вр.чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС.

Делото е образувано по искова молба на М. В. П., ЕГН: [ЕГН], [населено място],[жк], [жилищен адрес] понастоящем в СЦЗ-ГДИН-11 група, [населено място], [улица] – ГДИН, предявена срещу Главна дирекция „Охрана“ /ГДО/ за изплащане на обезщетение за причинени неимуществени вреди в размер на 50 000 лева, за периода от 30.04.2019 г. до 26.11.2019 г., ведно със законната лихва от 21.05.2016 г. до окончателното плащане на сумата. В същата се твърди, че причинените вреди, произтичат от противоправни действия на служителите на Главна дирекция „Охрана“, изразяващи се в „умишлено изтезание с белезници и представянето му пред обществото като виновен по време на конвоиране за явяване в качеството му на подсъдим в съдебно заседание по НОХД № 1590, по описа на Специализиран наказателен съд /СпНС/“. С уточняваща молба ищецът е посочил конкретна дата на увреждането – 30.04.2019 г.

В съдебно заседание, ищецът редовно уведомен, се явява лично и се представлява от адв. Ю.. Моли съда да уважи предявения иск. Излага съображения за нарушаване презумпцията за невинност.

В законоустановения срок по чл. 131 от ГПК, е постъпил отговор от ГДО при МП, в

който се излага становище за недопустимост на исковата претенция, поради непредставяне на надлежни доказателства. При условията на алтернативност се твърди, че същата е неоснователна и недоказана. Твърди се, че служителите на ГД „Охрана“ изпълняват конвойна дейност, съгласно разпоредбите, уредени в Правила за условията и реда за осъществяване на конвойната дейност от служителите на ГД „Охрана“ към Министерство на правосъдието, утвърдени със Заповед № ЛС-04-1228/14.07.2017 г. на Министъра на правосъдието. Сочи се, че съгласно чл. 18, ал. 3 от същите, при отвеждането на конвоираните лица пред орган на съдебна власт, свалянето на белезниците им се извършва само след разпореждане на съдията, прокурора или следователя.

В съдебно заседание, ответникът – ГДО при МП, редовно уведомен, не изпраща представител.

Софийска градска прокуратура, редовно уведомена се представлява от прокурор Д., който предоставя на съда преценката относно основателността на предявения иск.

Административен съд София – град (АССГ), след преценка на събраните по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

Ищецът П. пребивава в Затвора [населено място], в изпълнение на мярка за неотклонение „задържане под стража“, наложена по НОХД № 1590/2019 г. на СпНС. От представената от ответника справка за конвоиране се установява още, че за периода от 30.04.2019 г. до 26.11.2019 г., когато производството по делото е било висящо пред СпНС, същият е бил конвоиран неколккратно за участие в съдебни заседания. Съгласно Заповед № 3-550/25.04.2019 г. на Директор на РД „Охрана - С.“, ищецът П. е конвоиран от Затвора – [населено място] до СпНС за участие в съдебно заседание по НОХД № 1590/2019 г. на 30.04.2019 г.

Цитираната справка не е оспорена по делото. Изложените в нея факти относно правното положение на ищеца и осъществения конвой на 30.04.2019г. и неговия маршрут се потвърждават и от показанията на свидетелите П. и М.. Ето защо, съдът я кредитира с доверие.

По делото е приета като доказателство справка за медицински преглед, издадена от Затвора – [населено място] на 20.05.2020 г., съгласно която М. В. П. е в добро състояние, клинично здрав и може да пътува с общ конвой. Предвид обстоятелството, че касае последващо превозване на задържания, а не процесната дата, за която се твърди увреждане, съдът намира същата за неотнормима към настоящия правен спор.

За установяване и доказване на претърпените вреди, по искане на ищеца са събрани гласни доказателства, посредством разпит на свидетели - А. С. П. и Е. Д. М..

Свидетелят П. заявява, че е приятелка на ищеца, двамата живеели на семейни начала. Сочи, че на М. П. е осъществяван неколккратно конвой във връзка с явяване пред СпНС по дело, по което същият е подсъдим. Всеки път същият бил конвоиран с

белезници. Това го карало да се чувства унижен и депресиран. Тези си усещания П. споделял по време на свижданията им, или когато се обади по телефона. Свидетелят П. изразява увереност, че ищецът е невинен, че неправилно е третиран като престъпник. В тази връзка изразява недоумение, че е осъден на първа инстанция. Допълва, че към 30.09.2020 г., ищецът се намирал в Затвора – [населено място], където е преместен от ареста на [улица] г. Заявява, че на процесната дата - 30.04.2019 г. ищецът е бил конвоиран за участие в съдебното заседание пред СпНС, което продължило около час. Твърди, че в съдебната зала присъствали няколко приятели на ищеца, роднини, както и други хора, непознати за нея. В заключение заявява отново, че П. и друг път е воден с белезници за насрочените съдебни заседания. Това го карало да се чувства потиснат.

Свидетелят М. заяви, че познава М. П. от 2000 г. В Затвора – [населено място] били в една килия- № 3, единадесета група, през лятото на 2019 г., откакто свидетелят бил преместен в групата на ищеца. Заявява, че му е известно, че ищецът е подсъдим по дело в СпНС по обвинение по чл. 321 и чл. 354 от НК, което е приключило на първа инстанция, и понастоящем продължава пред АСпНС. Допълва, че неколкократно с П. заедно са били конвоирани, тъй като по същото време свидетелят също имал дело в СпНС. До там били превозвани с бус на ГД „Охрана“ от Затвора – [населено място] до [улица], където е сградата на съда. Изказва предположение, че една от датите на осъществен съвместен конвой е 30.04.2019г., но няма категоричен спомен за това. Сочи, че веднъж забелязал ищеца с белезници на ръцете, когато е конвоиран до СпНС. П. споделил на свидетеля, че се притеснява и се чувства зле заради унижението, че е представен за „виновен“, като бива въведен в съдебната зала с белезници. Ищецът му споделил още, че се „чувства като маймуна“, че с него се отнасят като към „маймуна“. Допълва, че ищецът изразил недоволство от това, че презумпцията за невинност по Директива 343/2016 г. на ЕС не се спазва по отношение на него. В заключение, свидетелят заявява, че няма спомен колко пъти е бил конвоиран с П. през 2019 г., но не е имало случай последният да е бил без поставени белезници.

Съдът кредитира с доверие показанията на разпитаните свидетели. Същите са непротиворечиви досежно емоционалното състояние на ищеца и по отношение начина на конвоирането му до съда и в частност - поставянето на помощни средства . Междувпрочем последното не се оспорва и от ответника.

При така установената фактическа обстановка, съдът прие следните правни изводи:

Съдът намира, че исковата претенция е процесуално допустима, като предявена от активно легитимирано лице, притежаващо правен интерес, с оглед фактическите твърдения на ищеца, че е претърпял неимуществени вреди от незаконосъобразно действие на административен орган по смисъла на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ.

Съгласно чл.845, ал.1 от ЗИНЗС, държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл. 3. Цитираната разпоредба предвижда, че осъдените и задържаните под стража не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение, като за нарушение се

смята и необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или поражда чувство на страх, незащитеност или малоценност.

Материалноправните предпоставки, необходими за ангажиране отговорността на държавата за вреди по реда на чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС се обуславят от кумулативното наличие на следния фактически състав:

- 1) незаконни действия, между изброените в чл.3 от ЗИНЗС, извършени от длъжностни лица на ответника, които представляват административна дейност по смисъла на специалните ЗИНЗС и ППЗИН;
- 2) реално претърпяна от ищеца вреда; и
- 3) пряка причинно - следствена връзка между незаконните действия/бездействия и вредата.

По делото не се спори, а и това се установява от представената справка, че на процесната дата -30.04.19г., ищецът е бил конвоиран от Затвора – [населено място] до СпНС за участие в съдебно заседание по НОХД № 1590/2019 г. Не се спори също и че всеки път, включително и на този ден, П. е транспортиран с поставени на ръцете белезници, които са сваляни в съдебна зала, след разпореждане на съда. В тази насока съдът съобрази показанията на свидетелите М. и П., които, както бе посочено, са последователни и непротиворечиви относно това обстоятелство.

Спорният въпрос в случая е дали белезниците на ръцете на ищеца са били законосъобразно поставени и дали е налице причинно-следствена връзка между действията на служителите на ГД „Охрана“ и твърдените неимуществени вреди.

Със Заповед № ЛС-04-1228/14.07.2017г. на Министъра на правосъдието са утвърдени Правила за условията и реда на осъществяване на конвойната дейност, в които е установен ред за употреба на помощни средства от служителите на ГД „Охрана“, които изпълняват конвойната дейност /публичнодостъпни на интернетстраницата на Министерство на правосъдието/. Съгласно чл.18, ал. 3 от същите, при конвоирането на лица, поставянето на белезници е задължително.

Въз основа на събраните по делото доказателства, съдът приема за безспорно установено, че е налице конвоиране до органите на съдебната власт, съгласно разпоредбата на чл.3, ал.1, т.1 от цитираните Правила, на лице, обвинено за участие в организирана престъпна група, по отношение на което е наложена мярка за неотклонение задържане под стража. Според чл.26, ал.2, т.3 от същите, белезниците на конвоираните лица се свалят само по разпореждане на председателя на съдебния състав.

Съдът намира, че в хода на съдебното дирене не се установи да е налице нарушение по отношение на ищеца на Правилата за условията и реда за осъществяване на конвойна дейност от служителите на ГД „Охрана“ към МП, утвърдени със Заповед № ЛС-04-1228 / 14.07.2017 г. на министъра на правосъдието, във връзка с осъществения на 30.04.2019г. конвой по повод провеждането на съдебно заседание по НОХД № 1590/2019 г. на СпНС, респективно - не са налице законосъобразни действия от

страна на служителите на ГД „Охрана“. Напротив, поставянето на белезници е било задължително, с оглед цитираната разпоредба на чл.18 ал.3 от Правилата, с цел осъществяване охраната на лица, изтърпяващи наказание лишаване от свобода и на такива задържани под стража, извън помещенията, определени за изтърпяване на такова наказание или на мярка за неотклонение, и предотвратяване възможността за бягство.

Спазването на конвойните правила, които служителите на Главна дирекция „Охрана“ са длъжни да съблюдават, не могат да се приемат и за жестоко отнасяне или нечовешко третиране по смисъла на чл.6 от Правилата, доколкото по делото не са ангажирани доказателства за това, че белезниците са били пристегнати прекалено, в резултат на което ръцете на ищеца да са били болезнени, отекли или изтърпнали. В хода на съдебното дирене не се установи, а и подобни твърдения не са наведени, П. да е бил поставен в неблагоприятни условия, които могат да причинят увреждането на здравето му или пък по отношение на него да е създадена враждебна среда или да са налице прояви на дискриминация.

Колкото до доводите, че с поставянето на белезници по време на придвижването до влизането в съдебната зала, ищецът е представен като виновен, съдът намира следното:

Настоящият съдебен състав принципно споделя становището, че представителите на публичната власт/ в това число изпълнителна и съдебна/, както и тези на медиите, следва да се въздържат от всякакви действия, които биха могли да доведат до накърняване презумпцията за невинност. В случая обаче, следва да се установи баланс между забраната едно лице да бъде третирано като престъпник, преди по отношение на него да има влязла в сила осъдителна присъда и задължението да се предотврати опасността от бягство на задържаните лица, да се осигури тяхната, и на останалите участници в процеса, безопасност. В случая това е сторено, чрез посочените по –горе Правила за конвойната дейност, в които са регламентирани условията и реда за използване на помощни средства, като е въведена и изрична забрана за действия, които да представляват жестоко отнасяне или накърняване на достойнството. Както бе посочено, в хода на настоящото производство не се събраха доказателства служители на ответника да са допуснали нарушение на вменените им задължения при осъществения конвой на ищеца и да са извършили по отношение на него действия извън разписаните правила.

Отговорността на държавата по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ за причинени вреди е обективна. Този характер на отговорността означава, че държавата отговаря за вредите, причинени от нейните органи или длъжностни лица при изпълнение на административната дейност, които вреди са последица от незаконосъобразните им актове, действия или бездействия, без значение дали са причинени виновно от тях. Следователно при всички положения за да бъде ангажирана отговорността на държавата, е необходимо да бъде установена и доказана не само незаконосъобразна административна дейност, но и настъпили вреди, като пряк и непосредствен резултат от тази дейност /чл.4 от ЗОДОВ/. Вредата е отрицателната последица, с която се засягат неблагоприятно имуществени права и/или защитени от правото нематериални

блага и неимуществени интереси на увреденото лице, като "пряка и непосредствена" е тази вреда, която следва закономерно от твърдяната незаконосъобразна административна дейност, по силата на безусловно необходимата причинно - следствена връзка, която съществува между тях. На обезщетяване подлежат единствено преките вреди - тези, които са типична, нормално настъпваща и необходима последица от вредоносния резултат и които са адекватно следствие от увреждането. Освен преки, вредите следва да бъдат и непосредствени, т. е. да са настъпили по време и място, следващо противоправния резултат.

В хода на съдебното дирене не се установи, че с действията си по поставянето на белезници на ищеца, служители на ответника са му причинили морални страдания извън обичайните такива, съпътстващи ограниченията в свободното движение на ръцете. Безспорно, повдигането на тежко обвинение, налагането на най-тежката мярка за неотклонение, ограничаване правото на свободно придвижване, продължителният престой в ареста, са все обстоятелства, които предизвикват негативни емоции и създават усещане за дискомфорт и униженост. Това състояние обаче, в конкретния случай не се установи да е резултат от твърдяното незаконосъобразно поведение на ответника, още по-малко да се намира в пряка причинна връзка със същото.

При така установените факти, съдът намира, че съставът на отговорността по чл. 203 и сл. от АПК, вр. ЗОДОВ и чл. 285, ал. 1, второ изречение от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража /ЗИНЗС/ не е изпълнен, поради което предявеният иск за заплащане на обезщетение е изцяло неоснователен и недоказан и като такъв следва да бъде отхвърлен.

От страна на ответника не е заявена претенция за присъждане на юрисконсултско възнаграждение, поради което съдът не дължи произнасяне.

Така мотивиран от изложеното и на основание чл. 203 и сл. от АПК, Административен съд София – град,

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ предявения от М. В. П., ЕГН: [ЕГН], [населено място],[жк], [жилищен адрес] понастоящем в СЦЗ-ГДИН-11 група, [населено място], [улица] – ГДИН, иск срещу Главна дирекция „Охрана“ за изплащане на обезщетение за причинени неимуществени вреди в размер на 50 000 лева, ведно със законната лихва върху тази сума, считано от датата на увреждането -30.04.2019г., до окончателното плащане на сумата, като неоснователен и недоказан.

РЕШЕНИЕТО подлежи на касационно обжалване пред тричленен състав на Административен съд София- град с касационна жалба в 14 - дневен срок от получаване на съобщенията до страните, че е постановено.

СЪДИЯ:

